

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 3 kwietnia 2024 r.

Poz. 3409

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-III.4131.1.79.2024.3

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 27 marca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr LXXI/437/2024 Rady Miejskiej Gminy Rychtal z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr XII/78/2019 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 sierpnia 2019 roku w sprawie przyznawania stypendiów za wyniki w nauce za osiągnięcia sportowe lub artystyczne dla uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Rychtal - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 lutego 2024 r. Rada Miejska Gminy Rychtal podjęła uchwałę nr LXXI/437/2024 w sprawie zmiany uchwały nr XII/78/2019 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 sierpnia 2019 roku w sprawie przyznawania stypendiów za wyniki w nauce za osiągnięcia sportowe lub artystyczne dla uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Rychtal, dalej jako "uchwała zmieniająca".

Uchwałę zmieniającą podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r. poz. 40 ze zm.)".

Uchwała zmieniająca została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 4 marca 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Uchwałą zmieniającą Rada Miejska Gminy Rychtal postanowiła wprowadzić zmiany do załącznika do uchwały nr XII/78/2019 Rady Gminy Rychtal z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie przyznawania stypendiów za wyniki w nauce za osiągnięcia sportowe lub artystyczne dla uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Rychtal, stanowiącego "Regulamin przyznawania stypendiów za wyniki w nauce za osiągnięcia sportowe lub artystyczne dla uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Rychtal".

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, ze zm.), dalej jako "ustawa". Zgodnie z treścią art. 90t ust. 1 ustawy: "Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży". W myśl art. 90t ust. 4 ustawy: "W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb

postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze".

Oceniana uchwała zmieniająca stanowi akt prawa miejscowego. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Uchwała nie powinna zatem wykroczyć poza zakres delegacji ustawowej zawartej w art. 90t ust. 4 ustawy, ale także nie może pominąć żadnego z elementów wskazanych w tym przepisie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego jest bowiem zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego, poprzez uregulowanie wszystkich kwestii uznanych przez ustawodawcę za istotne, a uregulowanie to musi być dokonane w sposób kompleksowy, a zarazem precyzyjnie i konkretnie. Niewypełnienie tego obowiązku musi skutkować stwierdzeniem istotnego naruszenia prawa, a w konsekwencji prowadzić do uznania nieważności uchwały w całości.

W ocenie organu nadzoru, rada nie wypełniła delegacji ustawowej wynikającej z treści art. 90t ust. 4 ustawy. Rada nie określiła bowiem zakresu przyznanej pomocy, pod pojęciem którego mieści się także wysokość pomocy pieniężnej, postanawiając w tym względzie w § 1 ust. 2 uchwały zmieniającej, że: "Wysokość stypendiów na rok szkolny określa każdorazowo Burmistrz Gminy Rychtal".

Organ nadzoru podziela w tym zakresie stanowisko WSA w Olsztynie wyrażone w wyroku z 6 lipca 2021 r., II SA/OI 248/21, CBOSA, według którego: "Brzmienie art. 90t ust. 4 u.s.o. wskazuje, że to organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki, formy i zakres pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach. Zatem to do wyłącznej kompetencji rady gminy należy określenie wszelkich warunków, od spełnienia których zależeć będzie skuteczne przyznanie stypendium dla zdolnego ucznia oraz ustalenie porządku jego przyznawania, rozumianego jako system działań, uwzględniający określoną kolejność i hierarchię uzależnionych wzajemnie zdarzeń. Ponadto art. 90t ust. 4 u.s.o. wskazuje, że to rada ustala, czy będzie to pomoc pieniężna, czy rzeczowa oraz jej zakres, pod pojęciem którego mieści się także wysokość pomocy pieniężnej".

Mając na względzie charakter stwierdzonego powyżej naruszenia prawa, polegającego na niewypełnieniu delegacji ustawowej zawartej w art. 90t ust. 4 ustawy, organ nadzoru stwierdził nieważność uchwały zmieniającej w całości.

Ponadto organ nadzoru zwraca uwagę, że tytuł uchwały zmieniającej wskazuje, że uchwała zmieniająca kierowana jest do uczniów szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Rychtal. Z treści art. 90t ust. 4 ustawy wynika jednak, że tego typu uchwały winny być kierowane do dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, bez względu na ich miejsce zamieszkania oraz bez względu na podmiot prowadzący szkołę. Tym samym oceniana uchwała winna być kierowana nie tylko do dzieci i młodzieży szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Rychtal.

WSA w Gliwicach w wyroku z 18 marca 2021 r., III SA/GI 63/21, CBOSA, zajął stanowisko, zgodnie z którym: "Ustawodawca nie wprowadził różnicowania na organ prowadzący szkołę, do której uczęszcza uczeń. Ustawa nie różnicuje placówek oświatowych na szkoły prowadzone przez daną gminę (tzw. szkoły publiczne) i szkoły, których nie prowadzi dana gmina (czyli szkoły prywatne i inne szkoły publiczne – nie prowadzone jednak przez gminę). Z pomocy korzystać mają uczniowie szkół działających na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na ich miejsce zamieszkania. Z regulacji ustawowej wynika, że nie jest istotne miejsce zamieszkania danego ucznia, lecz jedynie fakt, że pobiera naukę w szkole na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. W konsekwencji, uchwała programowa nie może wykluczyć uczniów szkół niepublicznych (prywatnych) a także publicznych szkół niesamorządowych. Uczniowie ci bowiem z mocy ustawy znajdują się w kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy wynikającej z programu w formie stypendium. Pomoc ta jest udzielana po spełnieniu dodatkowych wymogów, określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przy uwzględnieniu potrzeb edukacyjnych na danym obszarze".

Podobnie wypowiedział się w przedmiotowej sprawie WSA w Olsztynie w wyroku z 29 czerwca 2021 r., II SA/OI/289/21, CBOSA: "Z regulacji art. 90t ust. 1 pkt 2 u.s.o. oraz art. 90t ust. 4 u.s.o. wynika, że organ jednostki samorządu terytorialnego ma prawo tworzyć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (...). Jedynym kryterium przy tworzeniu takiego programu, przewidzianym przez ustawodawcę,

jest kategoria posiadania przez ucznia cechy uzdolnienia. Wynika z tego, że intencją ustawodawcy jest zapewnienie pomocy uczniom uzdolnionym. Program wsparcia powinien być ustalony w taki sposób, żeby zapewnić pomoc uczniom uzdolnionym - wszystkim uczniom pobierającym naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania ucznia, jak też bez względu na organ prowadzący szkołę".

W konsekwencji za istotnie naruszającą art. 90t ust. 4 ustawy uznać należy uchwałę, która kieruje wsparcie wyłącznie do uzdolnionych uczniów uczęszczających do szkół "prowadzonych przez Gminę Rychtal", jak ma to miejsce w niniejszym przypadku.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska Gminy Rychtal

Burmistrz Gminy Rychtal